

Československá sociologická společnost v letech 1970—1971*

V kritickém období let 1968—1969 se ukázalo, že sociologie nesplnila úkoly a požadavky, které se kladly a kladou na marxistickou společenskou vědu.

Exkurze do politiky, které podnikala velká část sociologů, byly nejen teoreticky málo fundované, ale v dané situaci i politicky škodlivé.

Na chybách a omylech v kritických letech našeho vývoje se podílela i Československá sociologická společnost, která je důležitou institucionální základnou oboru.

Obdobně jako na ostatních úsecích našeho života dochází i v Československé sociologické společnosti k principiální kritice všech závažných chyb a nedostatků, jež se v průběhu posledních let projevily, a k postupné konsolidaci situace.

V roce 1970 a v polovině roku 1971 bylo dosaženo základních změn v politické orientaci a kádrové struktuře československé sociologie. V Československé sociologické společnosti bylo v tomto období dosaženo základních změn, a to jak v politické orientaci, tak i ve složení orgánů a členské základny. Tento proces však nebylo možno plně završit. Tato skutečnost je zapříčiněna především faktory, které leží mimo rámec možností Československé sociologické společnosti. Předsednictvu a výboru Společnosti se nepodařilo vyřešit dva důležité úkoly:

1. Dosud se nepodařilo vybudovat jednotnou Československou sociologickou společnost. Fakticky i formálně existují v ČSSR dvě sociologické společnosti: jedna, která se sice nazývá Československá sociologická společnost, ale ve skutečnosti je pouze českou sociologickou společností, a druhá, kterou představuje Slovenská sociologická společnost, formálně i fakticky zcela samostatná vědecká společnost. Obě společnosti mají své vlastní orgány a jsou budovány na odlišných stanovách. Zatímco Československá (fakticky česká) sociologická společnost rozvíjí svou činnost na základě dosud platných stanov, které vycházejí z principů, na nichž je organizována Akademie věd (tj. Československá akademie věd a Slovenská akademie věd — bez existence České akademie), je Slovenská sociologická společnost budována na základě stanov, které vycházejí z předpokladů federálního uspořádání Československé sociologické společnosti.

V minulosti byla činnost obou společností koordinována koordinacním výborem. Dnes se výměna zkušeností a spolupráce uskutečňuje formou konzultací předsedů obou společností.

2. K završení procesu konsolidace v Československé sociologické společnosti je třeba svolat valné shromáždění a na něm projednat řadu ideologických, politických a organizačních otázek. Svolání valného shromáždění se jeví o to závažnější, že v roce 1970 skončilo funkční období dosavadního výboru, jehož složení bylo dosaženo do značné míry mimořádnými opatřeními. Předsednictvo a výbor společnosti si kladou za úkol urychleně přistoupit ke svolání valného shromáždění, jakmile budou vydány nové vzorové stanovy pro vědecké společnosti ČSAV.

Přestože výbor a předsednictvo Československé sociologické společnosti nebyli s to zajistit splnění těchto závažných úkolů, podařilo se jim uskutečnit řadu významných opatření a změn, které ve svém souhrnu dávají této instituci nový ideový a politický profil. Jde především o tyto úkoly:

Změny v kádrovém složení všech složek Československé sociologické společnosti

Po dubnovém jednání vědeckého kolegia pro filosofii a sociologii ČSAV, týkajícím se Sociologické společnosti, se sešel hlavní výbor Společnosti. Přijal usnesení, které ve svých důsledcích znamenalo významnou změnu ve složení předsednictva a hlavního výboru. Funkce v hlavním výboru byli zproštěni: doc. dr. J. Solař, CSc., prof. dr. J. L. Fischer, prof. dr. M. Kaláb, prof. dr. J. Klofáč, DrSc., doc. dr. V. Lamser, CSc., doc. dr. J. Macků, CSc., dr. Z. Strmiska, CSc., prof. dr. J. Tauber, doc. ing. B. Weiner, CSc. Z členů předsednictva zůstali ve funkci pouze dva členové ze složení z roku 1969.

Do výboru Společnosti bylo kooptováno jedenáct nových členů: prof. dr. Čech, CSc., prof. dr. Galla, DrSc., prof. dr. Hodek, dr. Huláková, CSc., dr. Charvát, CSc., prof. dr. Loukotka, dr. Matouš, CSc., doc. dr. Rohan, CSc., doc. dr. Rvchtařík, CSc., doc. dr. Soukup, CSc. Členy výboru bylo současně i 7 předsedů poboček (z titulu své funkce v pobočce), kteří zůstali ve svých funkcích až do 31. 12. 1970. Dále byla přijata i četná závažná opatření ideologické a politické povahy a byl schválen postup pro přeregistraci členstva.

Na zasedání výboru, které se konalo 26. 8.

* Jde o redakčně upravenou verzi *Zprávy o činnosti Československé sociologické společnosti*.

1970. byl kooptován za člena výboru doc. dr. Karel Kára, CSc., který byl ještě na tomto zasedání zvolen úřadujícím místopředsedou Společnosti.

Těmito změnami bylo v základě přebudováno složení výboru a předsednictva. Před předsednictvem a výborem stál ještě naléhavý úkol provést adekvátní změny i v nižších složkách Sociologické společnosti, a to v pobočkách a sekcích. K řešení tohoto úkolu bylo přistoupeno na zasedání předsednictva dne 25. 11. 1970 a na zasedání hlavního výboru Československé sociologické společnosti, které se konalo 3. 12. 1970. Byl schválen návrh předsednictva o ukončení funkční činnosti všech funkcionářů poboček a sekcí k 31. 12. 1970, protože jejich funkční období uplynulo.

Při hodnocení výsledků přeregistrace bylo zjištěno, že některé pobočky nemají dostatečný počet členů a bylo proto rozhodnuto, že bude pro ně nalezena adekvátní organizační forma. Dále bylo rozhodnuto, že kritériem pro ustavení nových výborů poboček bude vedle dostatečného počtu členstva a odbornosti i *politické kritérium*. Nižší organizační složky budou vytvářeny jen tam, kde pro to budou adekvátní politické záruky a předpoklady.

Během roku 1971 byly ustaveny nové výbory ve všech dřívějších pobočkách. Bývalé pobočky v Ústí nad Labem a Liberci byly pro nedostatek členů přeměněny na odborné sociologické skupiny. Ve všech pobočkách a odborných sociologických skupinách proběhla diskuse o zprávě hlavního výboru o činnosti Sociologické společnosti v krizových letech a o koncepci její práce. Diskuse byla spojena s hodnocením činnosti příslušné pobočky v kritických letech.

Podobně byla řešena i situace v sekcích. Také zde uplynulo funkční období zvolených funkcionářů a jejich činnost byla ukončena k 31. 12. 1970. Vzhledem k tomu, že po přeregistraci členské základny bylo zjištěno, že některé sekce nemají dostatečný počet členů a dále i proto, že se ukázala potřeba přezkoumat účelnost některých sekcí, usnesl se hlavní výbor na svém prosincovém zasedání zrušit všechny sekce a ustavit nové. Při ustavování nových sekcí vycházelo předsednictvo z potřeb rozvoje oboru a společenské praxe a podobně jako u poboček byla i zde při výběru funkcionářů respektována příslušná politická kritéria. Nové sekce byly ustaveny v první polovině roku 1971. Do jejich vedení byli postaveni členové, kteří vyhovují jak z hlediska své odborné, tak i politické kvalifikace. Ve všech sekcích byla projednána zpráva hlavního výboru o činnosti Společnosti v krizových letech a koncepcie práce Společnosti.

Vcelku je možno říci, že v období od května do konce roku 1970 se podařilo výrazně přebudovat kádrové složení organizačních složek Československé sociologické společnosti a že po realizaci usnesení prosincového zasedání je tento úkol v podstatě vyřešen a Československá sociologická společnost je s to plnit úkoly, jež od ní vyžaduje současná společenská praxe.

Prováděnou výstavbu poboček a sekcí je třeba chápat i jako nerozlučnou součást přípravy pro svolání valného shromáždění. (Je pravidlem, že volba funkcionářů poboček předchází svolání valného shromáždění a volbě výboru Společnosti).

Současný stav složení organizačních složek Československé sociologické společnosti vypadá takto:

Předsednictvo:

- | | | |
|----------------------------------|---|---|
| doc. dr. Karel Kára, CSc. | — | úřadující místopředseda |
| prof. dr. František Kahuda, CSc. | — | místopředseda |
| prof. dr. Jaroslav Kohout, CSc. | — | místopředseda |
| dr. Jiří Musil, CSc. | — | vědecký tajemník |
| dr. Věra Rollová, CSc. | — | hospodář |
| prof. dr. Vladimír Čech, CSc. | — | člen předsednictva |
| doc. dr. Karel Rychtařík, CSc. | — | člen předsednictva |
| prof. dr. Jiří Loukotka | — | člen předsednictva (z titulu předsedy pobočky Brno) |
| doc. dr. Karel Vitek, CSc. | — | člen předsednictva (z titulu předsedy pobočky Olomouce) |
| dr. Josef Špaňhel, CSc. | — | člen předsednictva (z titulu předsedy pobočky Ostrava) |
| dr. Josef Patera, CSc. | — | člen předsednictva (z titulu předsedy pobočky Hradec Králové - Pardubice) |

Členové výboru:

prof. dr. Vladimír Čech, CSc., doc. dr. Jindřich Filipec, CSc., prof. dr. Karel Galla DrSc., prof. dr. František Hodek, dr. Marie Huláková, CSc., dr. František Charvát, CSc., prof. dr. František Kahuda, CSc., prof. dr. Jaroslav Kohout, CSc., doc. dr. Karel Kára, CSc., prof. dr. Jiří Loukotka, doc. dr. Martin Marušiák, CSc., dr. Milan Matouš, CSc., dr. Jiří Musil, CSc., doc. dr. René Rohan, CSc.,

dr. Věra Rollová, CSc., doc. dr. Karel Rychtařík, CSc., dr. Jan Řehák, doc. dr. Miroslav Soukup, CSc., doc. dr. Eduard Urbánek, CSc. Členové výboru z titulu funkce předsedy odborné sociologické skupiny: doc. dr. František Kozel, CSc. (Liberec), ing. Miroslav Štráchal, CSc. (Ústí nad Labem), doc. dr. ing. Václav Hach, CSc., doc. dr. Josef Voráček.

1. Marxistická sociologická teorie
2. Sociologické metody, techniky a sociometrické zkoumání
3. Sociologie práce, průmyslu a podniku
4. Sociologie města
5. Sociologie venkova
6. Sociologie rodiny a mládeže
7. Sociologie kultury a volného času
8. Sociologie vojenství
9. Sociologie veřejného mínění
10. Sekce sociální patologie
11. Integrovaná antropologie
12. Sociologie národnostní otázky

- doc. dr. Jiří Houška, CSc.
- ing. František Zich, CSc.
- doc. dr. Jaroslav Kolář, CSc.
- dr. Jiří Musil, CSc.
- doc. dr. ing. Václav Hach, CSc.
- prof. dr. František Kahuda, CSc.
- dr. Jiří Linhart
- dr. Josef Patera, CSc.
- ing. Lubomír Vacek
- dr. Otakar Osmančík, CSc.
- dr. Alexander Fazik, CSc.
- doc. dr. Karel Pomaizl, CSc.

Změny v členské základně Společnosti

V Sociologické společnosti došlo v minulých letech ke značnému a neadekvátnímu rozšíření členské základny, což není možno hodnotit kladně ani z hlediska vědy a oboru. Je třeba konstatovat, že vysoký počet členstva a jeho složení nezařizovaly odpovídající kvalitu práce ve Společnosti. Tato skutečnost byla již v minulých letech několikrát ve výboru a předsednictvu projednávána a již tehdy se hledaly cesty, jak věc řešit (např. zpřísnit měřítka pro přijímání nových členů).

Předsednictvo a hlavní výbor Československé sociologické společnosti se dále zabývaly otázkou nadměrné a neadekvátní členské základny. Přeregistraci členstva doporučil již koordinační výbor v lednu 1970. Konkrétní opatření k zajištění tohoto závažného úkolu byla přijata až na květnovém zasedání tohoto výboru. Byla vytvořena komise, vedená s. Kohoutem, jejímž úkolem bylo připravit pro předsednictvo a hlavní výbor návrh přeregistrace jednotlivých členů. Tento úkol se podařilo komisi splnit a na schůzi předsednictva 25. 11. 1970 byly návrhy komise projednány, po příslušných úpravách schváleny a předloženy ke konečnému schválení hlavnímu výboru. Výbor společnosti návrh předsednictva na svém prosincovém zasedání jednomyslně schválil.

Cílem přeregistrace je přiblížit se ke stavu, kdy Československá sociologická společnost bude tvořena odborně pracujícími sociology, kteří mají o tento vědecký obor vážný zájem. Přeregistrace je jednou z etap zvyšování nároků na přijímání členů a má zajistit, aby činnost Československé sociologické společnosti odpovídala potřebám naší společenské praxe a cílům naší společnosti. Po provedené přeregistraci vypadá stav členů Společnosti k 31. 12. 1970 takto:

celkem	526 členů
z toho řádných	266 členů
mimořádných	104 členů
studentů	68 členů
dosud nezařazených	88 členů

Koncepce práce Československé sociologické společnosti

Vývoj Československé sociologické společnosti od května r. 1970, kdy rekonstruovaný

výbor se přihlásil ke konsolidačnímu úsilí nového vedení strany a státu a rozhodl se učinit konkrétní opatření k zhodnocení společenské a politické funkce Československé sociologické společnosti od jejího vzniku, zejména pak v letech 1968/1969, umožňuje a přímo vyžaduje, aby byla vypracována a postupně zpřesňována koncepce práce této Společnosti. Veškerá činnost Společnosti směřující k pozitivní práci na podporu rozvoje sociologie jako integrální součásti socialistické vědy a významného pomocníka při zdokonalování řídicích funkcí v ekonomické sféře musí mít jednotné cílové zaměření a jednotný rámec, tj. musí být vedena jednotnou ideou.

Předsednictvo Československé sociologické společnosti projednalo na svém červnovém zasedání koncepci práce Společnosti, která bude ještě posouzena a schválena hlavním výborem.

Obsah práce

Československá sociologická společnost sdružuje na základě společné ideové odborné platformy výzkumně a publicisticky činné československé sociology k podpoře politických cílů vytyčených KSČ a realizovaných všemi kooperujícími orgány a institucemi socialistického státu.

K sjednocení sil československých profesionálních sociologů může společnost nejúčinněji přispívat tím, že je bude rozmanitými vhodnými konkrétními formami vést k aktivnímu podílu na vytváření a rozvoji sociologie jako důsledně marxisticko-leninské, a tedy vědecky pravdivé disciplíny, společensky jednoznačně angažované k uskutečňování revolučních přeměn v souladu s objektivními — v marxisticko-leninské teorii formulovanými — zákonitostmi společenského vývoje.

Nemá-li tento záměr zůstat jen deklarací, je nutno zapojit čl. sociology v *prvé řadě do meritorní obsahové analýzy dosavadní sociologické produkce* v našich zemích, a to v souladu s odbornou orientací jednotlivých členů společnosti, jejímž výsledkem musí být diferenciací pozitivních a negativních stránek dosavadního vývoje československé sociologie a vytvoření předpokladů pro ideologicky a metodologicky vědecky fundovaný rozvoj sociologie a jejích speciálních odvětví.

Již zřejmý pohled na dosavadní sociologickou produkci — a zejména vážné negativní společensko-politické konsekvence některých sociologických prací, výzkumů a publikací, at jde o stratifikační modely československé socialistické společnosti, o nedostatečně kriticky traktované teorie elit či o ideje jednotné světové sociologické vědy — ukazuje, že bez kritického rozboru dosavadního vývoje československé sociologie a jejích částí a úseků nelze očekávat pronikavé zlepšení a opětné získání důvěry ve vědecké možnosti a progresivní orientaci tohoto oboru.

Účast na tomto úkolu je přední povinností všech angažovaných sociologů a Československá sociologická společnost je prakticky jedinou organizační základnou, na níž může být tato nejširší účast zabezpečena. Právě na tomto poli může Společnost splnit roli, kterou žádná jiná instituce převzít nemůže a která je přitom společensky zcela nezbytná. Nejširší účast angažované sociologické fronty na meritorním hodnocení dosavadního vývoje československé sociologie je totiž nezbytná jak z toho důvodu, že vývoj sociologie byl příliš prudký, extenzivní a přímo živelný, tak i z toho důvodu, že negativní tendence se v sociologické produkci neprojevovaly jen zjevným porušováním principů třídnosti sociologické vědy, ale v některých případech také živelnou volbou tematiky výzkumů, neodbornou metodickou přípravou těchto výzkumů, nahrazováním empiricko-teoretické práce spekulací apod.

Tuto kritickou práci je nutno vykonávat s pozitivním cílem založit vědecky fundovanější sociologickou produkci (v publikacích, terénních výzkumech apod.) a postupně vytvářet i předpoklady k tomu, aby výsledkem této produkce byla i syntetická, široce společensky použitelná díla typu encyklopedií a slovníků. Právě tyto pozitivní cíle kritiky oboru mohou být silným integračním faktorem československé fronty.

S uvedeným úkolem souvisí to, že Československá sociologická společnost musí *zaměřit pozornost československé sociologické obce k výsledkům sociologického myšlení v SSSR a v dalších socialistických zemích*, jejichž přínos světové sociologii jednoznačně dokumentoval VII. světový sociologický kongres ve Varně v r. 1970. Poznávání výsledků i metodologických postupů sociologie socialistických zemí je nutnou součástí procesu kritického rozboru dosavadní československé sociologické produkce a předpokladem budoucího pozitivního vývoje sociologie.

Tato orientace *neznamená, že by bylo možno ignorovat výsledky sociologické práce na Západě*.

Bylo by to škodlivé jak z hlediska potřeb ideologického zápasu mezi socialistickým a kapitalistickým společenským systémem, tak z hlediska potřeb vědeckého rozvoje československé sociologie. Je však nezbytné, aby československá sociologická obec nadále náležitě docenovala ideologické funkce západní sociologické produkce, aby se s ideologickým obsahem této produkce ofenzivně a účinně vyrovnávala a aby důsledně diferencovala mezi

humánní, demokratickou, protiimperialistickou linií západní sociologie a mezi zdrcující většinou buržoazní sociologické produkce, která udržuje a upevňuje ekonomické, politické, společenské a ideologické vztahy kapitalistického systému.

Mezi závažné úkoly československé sociologické společnosti dále patří pomoc při *upevňování centrálního řízení rozvoje československé sociologie* prostředky, které jsou přiměřené zvláštnostem vědecké a odborné výzkumné činnosti, ale které současně odpovídají intenzitě společenské funkce sociologie. Tato pomoc bude poskytována jak zapojením vlastního organizačního mechanismu Společnosti do plnění tohoto úkolu, tak studiem obsahu, rozsahu a metod takového centrálního řízení v SSSR, v ostatních socialistických zemích i ve velkých institucích v kapitalistických společnostech a předáváním výsledků tohoto studia příslušným řídícím institucím. Problém centrálního řízení v sobě obsahuje i problém příslušné míry decentralizace, což je v podmínkách práce Československé sociologické společnosti otázkou vztahu výboru ústředních sekcí, odborů a skupin v krajích.

S tímto problémem zčásti souvisí *studium obsahu a metod práce sociologických společností v socialistických zemích a navazování úzkých pracovních kontaktů s těmito společnostmi*. Československá sociologická společnost musí energicky překonat stav podceňování a prezírání činnosti těchto společností i veškeré socialistické sociologické produkce, což bylo jedním z nejškodlivějších průvodních jevů minulého období. Budeme vycházet z faktu, že sociologie je ve všech socialistických zemích budována v zásadě na týchž ideových, světónázorových a obecně metodických principech a že spojení sil sociologických obcí všech zemí socialistického společenství je přirozeným a nutným jevem a z hlediska vědeckého rozvoje nejučinnějším akceleračním faktorem naší sociologické práce.

Náročné obsahové úkoly Československé sociologické společnosti vyžadují nejužší *spolupráci a spojení sil českých a slovenských sociologů*. Slovenská sociologie, opírající se o základatelské práce některých starších, důsledně marxisticky orientovaných sociologů, dosáhla významných výsledků v rozvoji obecné sociologické teorie, na poli výzkumné činnosti i na poli prospěšné překladatelské práce, výrazně orientované na sociologii socialistických zemí. Představuje tedy tak důležitý článek československé sociologie, že integraci sil českých a slovenských sociologů pokládá Československá sociologická společnost za jednu z nejdůležitějších podmínek budoucího kladného vývoje československé sociologie.

Specifické postavení Československé sociologické společnosti v sociologické frontě

Československá sociologická společnost není jedinou institucionální základnou sociologie v Československu. Vlastní profesionální vědecká, pedagogická, odborná výzkumná, event. konzultační a expertizní činnost je zajišťována sociologickými pracovišti ČSAV, SAV, vysokých škol, resortních a podnikových vý-

zkumných ústavů i některými útvary pracovních organizací, především průmyslových podniků. Tato pracoviště jsou — na rozdíl od sociologické společnosti — vybavena personálně, technicky a finančně pro profesní činnost v oboru sociologie. Na těchto pracovištích se koneckonců rozhoduje o kvalitě československé sociologické produkce.

Popularizační činnost týkající se sociologie samostatně nebo sociologie v souvislosti s dalšími antropologickými a sociálními vědami je prováděna nejen řadou zmíněných profesionálních sociologických pracovišť, ale také různými jinými společenskými organizacemi, jako jsou *Společnost pro vědu, politiku a kulturu* (bývalá *Socialistická akademie*), *Československý komitét pro vědecké řízení* se svými národními a oblastními orgány, *Československá vědecko-technická společnost* aj.

Na rozdíl od profesionálních sociologických pracovišť a uvedených společenských organizací je Sociologická společnost vědeckou společností, která — v úzké součinnosti s ostatními zmíněnými institucemi — pečuje především o uspokojování odborných zájmů svých členů jako vědeckých a odborně výzkumných pracovníků, o rozvoj marxistické sociologie jako vědního oboru a o uspokojování společenské potřeby sociologického poznání integrováním sil sociologické fronty k závažným společným úkolům a cílům.

Specifické poslání československé sociologické společnosti tedy ve srovnání s ostatními institucemi zabývajícími se sociologií tkví především v podněcování rozvoje marxistické sociologie jako vědního oboru iniciativním usměrňováním, kritikou, vyslovováním podnětů, formulováním aktuálních problémů, které přináší vývoj světové a naší sociologie, koordinováním práce sociologů apod. Z toho hlediska zvláště aktuálním posláním Československé sociologické společnosti je vědecké hodnocení a výměna názorů na podmínky dalšího rozvoje marxistické sociologie.

Významným specifickým rysem práce společnosti bude dále podporování a organizování vědecké výměny názorů a prosazování praktické spolupráce mezi sociology a představiteli jiných příbuzných oborů, především filosofie, vědeckého komunismu, sociální psychologie, různých oborů vědeckého řízení, a pokud jde o speciální sociologické disciplíny, také spolupráce s příslušnými specialisty — techniky, technology, architektky, projektanty různých oborů, agronomy atp. Rozvinutí interdisciplinární výzkumné činnosti je jedním z kardinálních předpokladů získávání kvalitních, v řídicí praxi použitelných poznatků.

Formy práce

Organizační základnou realizace uvedených záměrů se stala soustava orgánů Československé sociologické společnosti, tj. předsednictvo a výbor se sekretariátem, sekce, pobočky a skupiny v krajích. Činnost všech těchto orgánů musí být koordinována a vhodnými prostředky — normami, plánem i operativním řízením — musí být zabraňováno živelnému vývoji.

Střediskem odborné obsahové práce Socio-

logické společnosti musí být v první řadě sekce a dále odbočky a skupiny. Tyto orgány svoji činnost plánují na základě pokynů výboru, který plány rovněž zpětně koordinuje. Zásadním a rámcovým vodítkem pro činnost všech orgánů Společnosti je *směrnice pro koncepci práce Československé sociologické společnosti*.

Sekce spolupůsobí formou zpráv, informací, diskusí a besed při řešení náročných úkolů, jako je například formulování podnětů k rozvoji vědecké práce na příslušném úseku sociologie, kritické posuzování určitého problému, zpracování odborných a vědeckých materiálů a textů. Pro řešení dílčích úkolů ustavují menší pracovní skupiny, které pak výsledky své práce předkládají plénu sekce. Právě sekce budou nejčastěji spolupracovat s představiteli příbuzných oborů v zájmu kvalifikovaného řešení hraničních otázek. K tomu jsou zvláště vhodné odborné referáty a vědecké diskuse k proslaveným nebo jinak sdíleným tezím. Sekce by měla mít kontakt i s odbočkami a skupinami v krajích.

Formy práce odboček a skupin v krajích jsou obdobné jako formy práce sekcí, přičemž však v jejich práci vystupuje především hledisko krajských potřeb. Odbočky a sekce musí mít přehled o problematice sociologické práce ve svých krajích, musí být v kontaktu s decidujícími orgány a v krajském a místním měřítku spolupracovat se všemi institucemi a společenskými organizacemi, které věnují sociologii pozornost. Pobočky a skupiny se budou prostřednictvím předsednictva a výboru Společnosti opírat o spolupráci s odborníky z centrálních sociologických institucí, kteří jsou členy sekcí.

Významnou formou práce sekcí, odboček i skupin jsou vystoupení zahraničních sociologů, především odborníků ze socialistických zemí. Tato spolupráce nemá mít jednorázový charakter, ale má být součástí trvalejších vědeckých a osobních kontaktů československých sociologů s kolegy a partnery ze socialistických zemí.

Zamyšlení nad II. metodickou konferencí Institutu pro sociální analýzu

Pro každé vědecké pracoviště, které chce angažované přispívat k řešení problémů současnosti, je velmi důležitý čas od času zhodnotit dosavadní výsledky práce a zamyslet se, jak z nich vytěžit maximální přínos pro další cíle. II. metodická konference Institutu pro sociální analýzu v Hradci Králové, který je racionalizačním odborem Domu techniky v Pardubicích, byla uspořádána s tímto záměrem.

Toto pracoviště se již dva roky zabývá zkoumáním sociologických aspektů živé práce a za dobu svého trvání uskutečnilo 25 rozsáhlejších výzkumných úkolů zaměřených převážně na problémy fluktuace pracovních sil, motivačních účinků mzdy, nehmotných podmínek pracovního prostředí atd. Všechny uvedené výzkumy byly prováděny na komerční bázi. Vzrůstající zájem výrobních podniků a socialistických organizací o tyto služby